

Nr 190.

Av herr **Jansson** i Kalix m. fl., *angående viss ändring i gällande grunder för statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet.*

Enligt Kungl. Maj:ts kungörelse angående statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet av den 6 mars 1936 sv. förf.-saml. nr 45 med däri senare vidtagna ändringar utgår byggnadsbidrag för nya undervisningslokaler i nedan angivna fall.

Såsom förutsättning för byggnadsbidrag gäller att Kungl. Maj:t lämnat tillstånd till byggnadsföretagets utförande.

Byggnadsbidraget beräknas å det belopp, som svarar mot de styrkta kostnaderna för byggnadsföretaget, i den mån dessa icke överstiga den samtidigt med byggnadstillståndets meddelande fastställda kostnadssumma, varå statsbidrag må beräknas.

I den högsta kostnadssumman må inräknas allenast kostnader för klassrum, gymnastiksal, lokaler för slöjd och hushållsgöromål, allt med tillhörande biutrymmen av olika slag.

Efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall må i kostnadssumman jämväl inräknas kostnader för andra för skoländamål avsedda lokaler, såsom specialrum, samlingsal, lärarrum o. dyl.

Av bestämmelserna om lokaler, som kunna erhålla statsbidrag efter Kungl. Maj:ts prövning, synes framgå, att praktiskt taget varje lokal, som kan anses nödvändig för ett rationellt skolarbete, får utföras med statsbidrag.

I praktiken har det emellertid visat sig svårt att få andra lokaler än dem, som äro särskilt omnämnda i paragrafen, medräknade i den högsta kostnadssumma, å vilken statsbidrag får beräknas. Vi ha sålunda skolhusbyggen, nyligen beslutade och godkända, till vilka arbetstillstånd beviljats, som sakna så nödvändiga utrymmen som lokaler för skolbarnsbespisningen. Det är möjligt, att denna fatalitet får skrivas på vederbörande skolstyrelsens glömska och att dessa lokaler blivit medräknade, därest de funnits upptagna i de till skolöverstyrelsen insända ritningarna. Å andra sidan är det anmärkningsvärt, att ritningarna fått passera skolöverstyrelsens granskning utan att rättelse skett.

Exemplet, som säkerligen inte är ensamstående, är ett talande bevis för hur nödvändigt det är, att det i 3 § av författningen om statsbidrag till byggnader för folkskolan finnes tydligt utsagt, att statsbidrag skall utgå till lokaler för skolbarnsbespisningen. Jämförliga utrymmen, som med samma motivering böra få medräknas i statsbidraget, äro lokaler för skolbibliotek och skolbad.

För landsbygdens vidkommande med dess långa avstånd och ofta illa underhållna vägar bör det finnas ett rum, där barnen kunna få taga på sig torra kläder och skor, när de, som allt för ofta är fallet, komma med våta kläder och skor till skolan. Ett torkrum för kläder och skor måste också finnas i lämplig anslutning till omklädningsrummet. Vaktmästaren bör ha ett mindre utrymme, där han kan utföra mindre reparationer på skolfastigheten.

I statsbidragsbestämmelserna finnes fastställt, att lärare på folkskolestadiet med mindre än 30 veckotimmar och lärare på småskolestadiet med mindre än 28 veckotimmar äro skyldiga att utföra s. k. fyllnadstjänstgöring.

Denna fyllnadstjänstgöring består oftast i slöjdundervisning för gossar och flickor. Gossarnas slöjdundervisning går alltid lätt att ordna, då särskild slöjdsal för dem alltid tas med vid planerandet av en ny skola, hur liten denna än är. Svårare har det visat sig vara att ordna med den kvinnliga slöjden, som med hänsyn till den rådande bristen på handarbetsrum inte går att inarbeta i den egentliga skoldagens schema. Följden har blivit, att det för småskollärarinnorna och barnen uppstått s. k. håltimmar, vilket haft till följd, att skoldagen i dessa fall inte slutat förrän kl. 5 eller 6 på eftermiddagen.

Det är tydligt, att något måste göras för dessa barn, som därtill ofta ha lång och besvärlig skolväg. En förbättring kan åstadkommas, om kostnader för handarbetsrum får medräknas i den högsta kostnad, varå statsbidrag kan erhållas.

Med hänsyn till vad vi ovan anført få vi därför hemställa,

att riksdagen ville besluta en sådan ändring av 3 § i Kungl. Maj:ts kungörelse angående statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet av den 6 mars 1936 sv. förf.-saml. nr 45 med däri senare vidtagna ändringar (SFS nr 431/1940), att paragrafen får följande lydelse:

Såsom — — —

I den högsta — — — må inräknas allenast kostnader för klassrum, gymnastiksal, lokaler för slöjd och hushållsgöromål, skolbarnsbespisning, skolbibliotek, skolbad, handarbetsrum, omklädnings- och torkrum samt mindre verkstadsutrymme för vaktmästare, allt med tillhörande biutrymmen av olika slag.

Efter Kungl. Maj:ts prövning o. s. v. lika med förut.

Stockholm den 21 januari 1944.

Ivar Jansson,
Kalix.

Hildur Nygren.

D. B. Blombäck.

J. F. Grym.

J. O. Gavelin.

Gösta Skoglund.

E. Oskar Åkerström.

K. J. Andersson.

K. G. Viklund.

Lars Lindahl.

David Hall.

Gottfr. Fröderberg.

Judith Olsson.

Lars E. Andersson,
Hedensbyn.